

Οἱ φιλόσοφοι τῶν Ἀθηνῶν ἐξηκολούθουν ὄν-
τες ἔθνηκοί. Ἀπωμισημένοι τοῦ ὄχλου τῆς παγκό-
σμιου πρωτεύουσας Κωνσταντινουπόλεως καὶ μὴ
συνταρασσόμενοι ὑπὸ τῶν συγχρόνων πνευματι-
κοὶ ἀγώνων, οἱ παρακηφίσσιστοι οὗτοι ὄνειροπό-
λοι, θεώμενοι τοὺς ἐγκαταλελειμμένους μὲν ἀλλ'
ἔτι ὑπὸ ἀγῆρω καλλονῆς ἀκτινοβολοῦντας μαρ-
μαρίνους ναοὺς τῶν Ἀθηνῶν, διεφύλαττον τὸν ὑ-
στατον πνευματικὸν σπινθῆρα τοῦ ἀρχαίου τῆς
Ἑλλάδος βίου. Ἄπαντες ἐκεῖνοι ἦσαν ἄνωμοι ἄν-
δρες τοιαύτην ἔχοντες νηφαλιότητα καὶ ἀγνό-
τητα περὶ τὴν δικταταν, ὥστε ἠδύνατο νὰ χρη-
σιμεύσωσιν ὡς ὑποδείγματα καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς
Χριστιανούς. Ἐβλεπον πρὸ ἑαυτῶν τὸν γιγάν-
τειον θάνατον τὸν καταπίνοντα τὸν ἀρχαίον κό-
σμον καὶ ἤθελον ὡς τελευταῖοι αὐτοῦ μάρτυρες
τοῦλάχιστον νὰποθάνωσι μετὰ κλασικῆς εὐσχη-
μοσύνης.

Ἡ ἀνοχὴ ἢ ἀδιαφορία μετ' ἧς ἡ βυζαντικὴ
κυβέρνησις, καὶ ὑπ' αὐτὴν τὴν διοίκησιν τῆς Πουλ-
χερίας, ἐφέρετο πρὸς τοὺς εἰς τὸ θαῦμα πιστεύ-
οντας μάγους τούτους καὶ φασματολόγους ἐν
Ἀθήναις, δὲν πρέπει νὰποδοθῆ κυρίως εἰς τὴν
εὐλάβειαν ἣν ἡ θυγάτηρ τοῦ φιλοσόφου Ἀθηναῖς
διετῆρει ἔτι πρὸς τοὺς ἔθνηκοὺς αὐτῆς συμπολί-
τας· ἐξηγεῖται δὲ μάλλον ἐκ τῆς νοήμονος δικ-
αγωγῆς τῶν ὄνειροπόλων ἐκεῖνων ἰδεώδους ἀπολε-
σθέντος, ἐπειδὴ οὗτοι ἀπειχον δημοσίῳ προςβο-
λῶν κατὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὡς ἔπραξαν τοῦτο
καὶ οἱ προαχτοὶ αὐτῶν Κέλσος, Φιλόστρατος,
Πορφόριος, ὁ αὐτοκράτωρ Ἰουλιανὸς καὶ ὁ Διδάνιος.
Διὸ δὲν ἐχρησάσθη νὰ καταγγεῖλῃ αὐτοὺς ὁ ἐπί-
σκοπος τῶν Ἀθηνῶν. Πλὴν δὲ τούτου ἡ χριστι-
ανικὴ ἐκκλησία ἦτο οὕτω σπουδαίως ἐπησχολη-
μένη ἐν ἀπάσῃ τῇ Ἀνατολῇ περὶ τὰς σφοδρὰς ἐ-
ριδας τῶν νεστορικῶν καὶ μονοφυσιτικῶν προ-
βλημάτων, ὥστε δὲν νῦκαίρει νὰ ἐνδιατρίψῃ περὶ
τοὺς ἀρχαιολάτραις μυσηκοὺς τῶν Ἀθηνῶν¹. Ἀλλὰ
καὶ ἡ βυζαντικὴ κυβέρνησις θεώρει τὴν τελευ-
ταίαν ἐκεῖνην φιλοσοφικὴν σχολὴν ὡς ἀβλαβὴς τι-
λείψανον τῆς ἀρχαιότητος· ἄλλως δὲ τὸ ταμεῖον
τοῦ κράτους οὐδὲν ἐδαπάνη δι' αὐτὴν, ἐπειδὴ οἱ
ἐν Ἀθήναις καθηγεῖται εἰς ἐπραττον τοὺς μισθοὺς
αὐτῶν ἐκ τῆς περιουσίας τῆς πλατωνικῆς ἀκαδη-
μείας ἧτις ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Πρόκλου ἀπέδι-
δεν ἐτήσιον εἰσόδημα χιλίων χρυσῶν νομισμάτων².

Ἡ ἀπὸ τοῦ Κωνσταντίνου μέχρι τοῦ ἔτους αἰ-
ώνως ἐξακολουθήσασα ἀνοχὴ τῆς κλασικῆς παρα-
δόσεως περὶ τῆς σοφίας τοῦ Πλάτωνος, καίπερ πε-
ριπεσοῦσης εἰς κομπορῆμονα τερθερίαν, λήρον ἄ-
νευ ἰδεῶν καὶ μαγείαν, τιμᾶ τὸς βυζαντινοὺς αὐ-
1 *er* ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς ἑλληνικῆς φιλοσοφίας, τόμ. Γ',
μέρος β'.

4. H. Kellner, Hellenismus und Christen-
thum σ. 396.

2. Φωτ. τοῦ β. β. β. 346 α.

τοκράτορας οὐκ ὀλίγον. Ἀνέμειναν ἐπὶ μακρὸν
μεθ' ὑπομονῆς ἕως τὸ τελευταῖον τοῦτο λυχνάζιον
ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τοῦ Λογίου Ἐρμοῦ καὶ τῶν Μου-
σῶν ἐσθῆσι ἀφ' ἑαυτοῦ. Ἀλλ' ὁ αὐτὸς Ἰουστινι-
ανὸς, ἐφ' οὗ ἐξέλιπε καὶ ἡ ῥωμαϊκὴ ὑπατεία, ἀ-
πέβλεπε τὴν ὑπομονὴν τῶν προκατόχων αὐτοῦ.
Μὴ δυνάμενος νὰ ἐλέγῃται ἐν τῷ ἰδίῳ αὐτοῦ κράτει
τὴν ἱστορικῶς ἐνδικέρουσαν ἀνωμαλίαν τῆς δια-
τηρήσεως τοῦ ἔθνησμοῦ ἐν ἐπιστημονικῷ σωματείῳ,
ἀπηγόρευεν ἐν ἔτει 529 τὴν διδασκαλίαν τῆς
φιλοσοφίας ἐν τῇ πατρίδι τοῦ Πλάτωνος καὶ ἔ-
πειτα ἐδήμεισε τὰ εἰσοδήματα τὰ προωρισμένα
πρὸς συντήρησιν τῆς Ἀκαδημείας. Τότε δὲ οἱ τε-
λευταῖοι ἑπτὰ φιλόσοφοι τῶν Ἀθηνῶν ἔμειναν ἐν-
δεεῖς τῶν πρὸς τὸν βίον καὶ ἐπορεύθησαν, τρα-
γικῆν ποιούμενοι ἀπόφασιν, ἀπὸ τῶν πλατανοφύ-
των ἀθηναϊκῶν ἀλσῶν εἰς τὴν ἀπωτάτην τῶν Μά-
γων χώρων Περσίαν, ὡς πρὸ αὐτῶν οἱ Χριστιανοὶ
Νεστοριανοί. Ἀλλ' οἱ χρόνοι Ἀπολλωνίου τοῦ Τυ-
ανίως εἶχον παρέλθει. Οἱ ἑπτὰ λιποπάτριδες ἡ-
πικτῶντο ἀναμένοντες νὰνεύρωσιν ἐν τοῖς Πέρσιαις
τοῦ Χερσίου τὰς ἀπερίττους ἀστέας τῶν συγχρό-
νων τοῦ Κύρου, φανταζόμενοι τὸν μέγαν Σασσανί-
δην Νουσιρβὸν βασιλέα φιλόσοπον ἐπὶ τοῦ ὄρου-
νου καὶ νομίζοντες ὅτι θὰ ἴδωσιν ἐν τῷ ἐκβε-
βαρθερωμένῳ καὶ δουλοκρατούμένῳ τούτῳ βασι-
λείῳ τὴν πρότυπον πολιτείαν τοῦ Πλάτωνος καὶ
Πλωτίνου. Διὸ μετὰ βραχῶν χρόνον ἐπόθησαν νὰ
ἐκπνέθωσιν ἐκ τῆς Κτησιφώντος εἰς τὴν ἰδίαν
πατρίδα, ἔνα περπατῶσιν τὸν ἄπελπιν αὐτῶν βίον
ὑπὸ τὰ ἐρείπια τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος. Ὁ
δὲ μέγας κυρίαρχος τῆς Ἀσίας ἐπέτυχε τὴν ἐπά-
νοδον τῶν προστατευομένων αὐτοῦ ἀβλαβῶς εἰς
τὴν ἑλληνικὴν πατρίδα δι' ἰδίου ἄθρου τῆς συν-
θήκης ἣν συνωμολόγησε τῷ 533 μετὰ τοῦ αὐτο-
κράτορος Ἰουστινιανοῦ. Οὕτω δὲ ὁ εἰρηνικὸς ἀπα-
χαιρετικὸς τῆς τελευταίας φιλοσοφικῆς σχολῆς
ἀπὸ τοῦ ἀρχαίου κόσμου ἐγένετο παραδόξως τί-
τλος δόξης δι' ἕνα τῶν ἐπὶ τοῦ θρόνου διαδόχων
τῶν μεγάλων ἐχθρῶν τῶν Ἀθηνῶν, τοῦ Δαρσίου
καὶ τοῦ Ξέρξου¹.

¹ Ἐπειτα συνέζητο.

Κατὰ τὴν νεωτάτην ἀπογραφὴν τοῦ ἰτα-
λικοῦ Κράτους ὁ πληθυσμὸς τῶν δώδεκα μεγά-
λων πόλεων αὐτοῦ εἶνε ὁ ἐξῆς : Νεάπολις 495,
000, Μεθιόλιον 322,000, Ρώμη 300,000, Το-
ρίνον 253,000, Πάνορμον 245,000, Γένουα 180,
000, Φλωρεντία 163,000, Βενετία 133,000,
Μεσσίνη 127,000, Βονωνία 123,000, Κατάνη
101,000 καὶ Λιβόρνον 98,000 κατοίκων.

1. Ἀγαθ. οἰοῦ Ἰστορ. Η, 30. Οἱ τελευταῖοι ἑπτὰ
φιλόσοφοι τῶν Ἀθηνῶν ἦσαν ὁ Δαρμάσιος, Σιμπλίσιος,
Εὐλάσιος, Πρισκιανός, Ἐρμεῖας, Διογένης καὶ Ἰσά-
δωρος.